

POLİTİKA

Atina nasıl bir Türkiye politikası izleyecek?

Yunanistan'daki erken seçimlerde sandıktan zaferle çıkan Kiriakos Miçotakis, günler önce başbakanlık görevini devraldı. Miçotakis'in liderliğinde Yunanistan'ın, komşusu Türkiye'ye yönelik nasıl bir dış politika izleyeceği de merak konusu.

Ülkenin yeni Dışişleri Bakanı olan 60 yaşındaki Nikos Dendias'ın önünde yapılacak çok iş var. "Üslubu katı, eylemi sert" bir politikacı olarak tanınan Dendias'ın, zor kararlar önünde boyun eğmediği biliniyor. Önceden Adalet Bakanlığı görevini de sürdüren Dendias, Yunanistan'da faaliyet gösteren Neonazi partisi Altın Şafak'a karşı başlatılan soruşturmanın ana aktörlerindendi.

Dışişleri bakanlığı görevindeyse Dendias'ın gündemindeki en önemli bileşenlerden biri Türkiye olacak. Yeni Yunan kabinesinin görevi, tam da Kıbrıs çevresinde Atina ile Ankara arasındaki gerginliğin tırmandığı süreçte devralması da dikkat çekici. Türkiye'nin Kıbrıs çevresindeki doğalgaz arama faaliyetlerine başta Yunanistan olmak üzere çok sayıda ülke tepkili. Atina merkezli düşünce kuruluşu ELIAMEP'in başkanı Thanos Dokos, yaptığı açıklamada, "İki ülke arasındaki gerginliğin süreceği muhakkak" değerlendirmesinde bulunuyor.

Dokos, Yunanların hükümetin el değiştirmesinin ardından da Kıbrıs Cumhuriyeti, Mısır ve İsrail'le Akdeniz'de yürüttüğü işbirliğini sürdüreceğini hatta geliştireceğini söylüyor.

Dokos'a göre Ürdün'le Yunanistan arasında bir yakınlaşma da halihazırda mevcut.

Yunanistan'ın önde gelen siyasi partilerinin sözkonusu enerji işbirliğiyle ilgili fikir birliğinde olduğunu söylemek mümkün. Projenin hayat bulmasında sosyalist başbakan Yorgo Papandreu önemli rol oynamış ve onun ardından göreve gelen muhafazakar Antonis Samaras ve solcu Aleksis Tsipras da projeyi ileri taşımayı sürdürmüştü.

Siyaset bilimci Dokos, Miçotakis'in de Atina'nın bu çizgisini sürdüreceği görüşünde. Dokos, Ege Denizi'nde Türkiye ile Yunanistan arasında herhangi bir çatışmanın patlak vereceğineyse pek ihtimal vermiyor. Dokos, "Tabii eğer Türkiye Yunan adalarına göz koyarsa, örneğin Türkiye'den üç kilometre ötede olan Kastellorizo'ya... O zaman işler değişir" diyor.

Başbakan Miçotakis'in kısa süre sonra gerçekleşecek olan Kıbrıs ziyaretinde ise Atina'nın izleyeceği yola ilişkin daha fazla bilgi sahibi olmamız mümkün. Yunanistan'da başbakanlık görevini devralan kişi, geleneksel olarak önce Kıbrıs'ı ziyaret ediyor.

Miçotakis, seçim kampanyası sürecinde "Daha az vergi, daha fazla yatırım" vaadinde bulunmuştu. Seçmenin büyük ümitler bağladığı Miçotakis'in, bu vaadini yerine getirme noktasında, en geç Ağustos ayında parlamentoya yeni vergi yasasını getirmesi bekleniyor. Başbakanın destekçileri atılacak bu adımdan memnun. Peki Atina'nın siyasi kadroları, harcamalar konusunda borç krizinden önceki alışkanlıklarını sürdürmeye meyilli mi? Avrupa Parlamentosu'nun (AP) muhafazakar üyelerinden Yorgos Kyrtos, bu soruya "Asla" diye yanıt veriyor.

Miçotakis'ten beklenecek son şeyin bu tür kötü sürprizler olacağı görüşünde olan Kyrtos, yeni başbakanın ilk arzusunun devlet harcamalarını kıstak olduğunu söylüyor.

Yunanistan, Ağustos 2018'de uluslararası kredi kuruluşlarının kurtarma programından çıkarılmış ancak buna rağmen sıkı kontrol altında tutulmuştu. Sözkonusu "sertleştirilmiş gözetim" kavramı şu anlama geliyordu: Yunanistan'a yeni kredi verilmese bile, devletin mali işlemleri her üç ayda bir Avrupa Birliği (AB) Komisyonu tarafından denetlenecekti. Bu uzgulamayla, duyurulan reformların hayata geçmesinin garanti altına alınması amaçlanmıştı.

Bu konudaki ayrıntıları Euro Kurtarma Fonu ESM'in başkanı Klaus Regling, Miçotakis ile gelecek hafta Atina'da görüşecek. Yunan medyasında yer alan haberlere göre, yeni başbakan Ağustos ayı sonunda da Berlin'de Almanya Başbakanı Angela Merkel ile biraraya gelecek. AP milletvekili Kyrtos, "Başbakan adım adım ilerleyecek. Önce icraatlerini hayata geçirecek ve ardından AB ortaklarına maliye politikası alanında manevra alanı sunacak" diyor. Muhafazakar vekile göre, Miçotakis yönetimi altında Yunanistan'da İtalya'daki gibi aceleci kararlar verilmesi sözkonusu olmayacak.

Kuzey Makedonya'nın isim değişikliğine gitmesi sürecinde Yunan muhafazakarların tutumu, birçok Avrupa başkentinde kaygı uyandırmıştı. Muhafazakarlar Tsipras hükümetinin Makedonya ile anlaşmasına karşı eleştirel bir tutum benimsemişti. Ancak nihayetinde başarıya ulaşılmış ve Yunanistan ile Kuzey Makedonya yıllardır süren anlaşmazlıklarına nokta koymayı başarmıştı.

Miçotakis, muhalefette olduğu dönemde söz konusu anlaşmaya karşı çıkmış, ancak iktidara geldiği takdirde, Yunanistan'ın uluslararası yükümlülüklerini sürdürmekten başka bir seçeneği kalmayacağı mesajını da vermişti. Peki başbakan şimdi ne yapacak?

Düşünce kuruluşu ELIAMEP'in başkanı Dokos, "İç politika kaynaklı nedenlerden ötürü, Miçotakis daha gürültülü bir resim çizmek zorunda kaldı" değerlendirmesini yapıyor. Miçotakis'in şimdi anlaşmaya saygı duymak zorunda kalacağı görüşünü savunan Dokos, bunu yaparken başbakanın Kuzey Makedonya'nın bu tutumunu sürdürüp sürdürmediğini de gözlemleyeceğini söylüyor.

Uzman, yeni başbakanın AB içerisinde daha etkin olması beklentisini taşıyor: "Büyük devrimler beklemek doğru olmaz. Ama ben Yunanistan'ın Miçotakis iktidarında daha aktif bir rol benimsemesini bekliyorum. Özellikle de güncel bir tartışma olan Avrupa'nın ortak güvenlik politikası noktasında."

<https://www.dw.com/tr/atina-nas%C4%B1-bir-t%C3%BCrkiye-politikas%C4%B1-izleyecek/a-49534727>

Güney Afrika'da silahlı saldırılar: 43 ölü

Güney Afrika'nın Cape Town kentinde hafta sonundan bu yana düzenlenen silahlı saldırılarda 43 kişinin hayatını kaybettiği bildirildi.

Ülke basınının polis kaynaklarına dayandırdığı haberlerinde, Cape Town'da hafta sonundan bu yana kimliği belirsiz silahlı kişilerce saldırılar gerçekleştirildi.

Saldırılarda 43 kişi yaşamını yitirdi, çok sayıda kişi de yaralandı. Yaralılar bölgedeki hastanelere kaldırıldı.

Olayla ilgili 143 kişi gözaltına alındı. Cape Town'un Philippi bölgesinde geçen hafta düzenlenen silahlı saldırıda 13 kişi hayatını kaybetmişti.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/guney-afrikada-silahli-saldirilar-43-olu/1532697>

AB'den Türkiye'ye dört başlıkta yaptırım

Avrupa Birliği (AB), Kıbrıs açıklarındaki doğal gaz arama faaliyetleri "uluslararası hukuka aykırı olduğu" gerekçesiyle Türkiye'ye yaptırım uygulama kararı aldı.

Pazartesi günü Brüksel'deki Dış İlişkiler Konseyi'nde üye ülkelerin uzlaştıkları karar, Türkiye'ye dört başlıkta "cezai müeyyide" olarak tanımlanan yaptırımlar uygulanmasını öngörüyor.

AB Dışişleri Bakanları yaptırımlarla, Türkiye'nin Kıbrıs açıklarındaki sondaj faaliyetlerini durdurmasını sağlamayı hedefliyor. Üye ülkelerin mutabık kaldıkları kararda, "Türkiye'nin yapılan çağrılara rağmen faaliyetlerine son vermemesinden ötürü üzüntü duyulduğu" da aktarılıyor. Yaptırımlar Türkiye'nin AB'den 2020'de alması öngörülen katılım öncesi mali yardımlarda kesintiye gidilmesini, ortaklık konseyi gibi ekonomi ve ticari ilişkilere ilişkin kurumsal ve yine üst düzey siyasi diyalogun askıya alınmasını öngörüyor. Havacılık Anlaşması müzakerelerinin de askıya alındığı belirtilirken, ayrıca Avrupa Yatırım Bankası'ndan Türkiye'ye verilecek kredi desteğinin de gözden geçirmesi talep ediliyor. AB, Türkiye'nin en önemli ekonomi ve ticaret ortağı. Bu nedenle yaptırımların sancılı bir süreçten geçen Türkiye ekonomisini etkileyebileceği belirtiliyor.

AB son yıllarda, hukuk devleti ve demokrasi alanındaki gerileme nedeniyle Türkiye'ye verilen katılım öncesi mali yardımlarda zaten kesintiye gitmişti. Ankara ile pek çok AB ülkesi arasında son yıllarda yaşanan siyasi gerilimler sonucunda da Türkiye'nin Avrupa Yatırım Bankası kredi taleplerinin bir bölümü geri çevrilmiş, iki taraf arasındaki siyasi diyalog da büyük ölçüde sekteye uğramıştı.

Mali destek ve kredilerde ilave kesintiye gidilmesi Ankara'nın ekonomik destek arayışını daha da zora sokabilir.

Ayrıca Türkiye ile AB arasında hedeflenen Havacılık Anlaşması ile yeni uçuş rotaları öngörülüyordu. AB kaynakları, bu anlaşmanın uçak bileti fiyatlarında yüzde 50'lere varan indirim, ayrıca yaklaşık 48 bin yeni istihdam imkanı gibi birçok avantaj sağlayabileceğini dile getiriyordu.

AB üyesi ülkelerin üzerinde mutabık kaldıkları kararda ayrıca Türk hükümetinin yürütülen sondaj faaliyetleri ile AB üyesi Kıbrıs'ın egemenlik haklarını ihlal etmeye devam etmesi halinde ilave yaptırımlar öngörülebileceğine dikkat çekiliyor. Kararda, sondaj faaliyetlerine iştirak eden şirketler ve gerçek şahısların da yaptırım kapsamına alınabileceği uyarısına yer veriliyor. Haziran ayında Ankara'yı yaptırımlar konusunda uyararak AB, Ankara'nın geri adım atmaması nedeniyle bu yaptırımları hayata geçirme kararı aldı.

Konsey bugünkü kararında bir kez daha Türkiye'ye çağrıda bulunarak bu tarz eylemlerden kaçınmasını, iyi komşuluk ilişkilerine uygun hareket etmesini, uluslararası hukuk uyarınca Kıbrıs'ın egemenliğine ve haklarına saygı göstermesini istedi.

<https://www.dw.com/tr/abden-t%C3%BCrkiye-d%C3%B6rt-ba%C5%9Fl%C4%B1kta-yapt%C4%B1r%C4%B1m/a-49601764>

ABD, Türkiye'ye nasıl yaptırım uygulayabilir?

CAATSA: ABD'nin S-400 konusunda Türkiye'ye yaptırım uyarısının dayanağı olan yasa

Türkiye'nin Rusya ile yaptığı S-400 anlaşmasının, ABD Kongresi'nin Ağustos 2017'de çıkardığı ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Etme Yasası (CAATSA) kapsamına girdiği ifade edildi.

Kongre'nin önceki açıklamalarında, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 satın almasının CAATSA'nın 231'inci maddesini ihlal edeceği ve yaptırımların gündeme gelmesi gerektiği belirtilmişti.

Bu madde, Rusya'nın istihbarat veya savunma sektörleri ile alışveriş yapan kişi veya kurumlara yönelik yaptırım uygulanmasını öngörüyor.

CAATSA nedir?

CAATSA, "ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Etme Yasası"nın İngilizce kısaltması. 2017'de Kongre'nin onayladığı yasa Rusya, İran ve Kuzey Kore'ye son dönemlerde uygulanan yaptırımların yolunu açmıştı. Eylül 2018'de ise ilk kez Çin'in Merkezi Askeri Komisyonu'nun Cihaz Geliştirme Departmanı'na karşı CAATSA altında dolaylı yaptırım uygulandı.

Bu yasaya neden ihtiyaç duyuldu?

ABD Başkanı Donald Trump, Kongre'nin baskısı üzerine CAATSA'yı Ağustos 2017'de imzalamak zorunda kaldı. Bu yasa, Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesi, Ukrayna'nın doğusundaki ayrılıkçıları desteklemesine karşı 2016'da Barack Obama döneminde uygulamaya konan yaptırımları güvence altına alıyor. Başkan'ın Rusya, İran ve Kuzey Kore'ye yaptırımları kaldırma yetkisini sınırlandırıyor.

Yasanın çıkarıldığı dönem ABD'deki 2016 başkanlık seçimlerine Rusya'nın Donald Trump lehine müdahale ettiği yönündeki tartışmaların yoğunlaştığı bir dönemdi. Trump "anayasaya aykırı bazı içerikler" taşıdığını ve başkanın dış politikayı yönlendirme yetkisini Kongre'nin sınırladığını belirtmekle birlikte, ulusal birliği sağlama adına yasayı imzaladığını ifade etmişti. Trump yasayı imzalamadan önce Rusya, ABD'nin bazı diplomatik mülklerine el koymuş ve Moskova'daki elçilik personelinde 755 kişilik bir azaltmaya gitmesi talimatı vermişti.

Amerikan Alman Marshall Fonu adlı düşünce kuruluşunun Ankara Ofisi Direktörü Özgür Ünlühisarcıklı, Nisan ayında Voice of America'ya yaptığı açıklamada, "Bu yasanın aslında Kongre'nin Trump'a güvensizliğini yansıttığını" ifade etti:

"Rusya'nın Kırım'ı işgalinden sonra Trump'ın buna gereken tepkiyi göstermeyeceğinden endişe eden Amerikan Kongresi bu yaptırım yasasını çıkartmış ve Rus savunma sanayiine kayda değer katkıda bulunan bütün ülkelerin bu yaptırıma tabi tutulacağını yasaya bağlamıştı. S-400 alımının da Rus savunma sanayiine kayda değer bir katkı olduğunu kabul etmemiz gerekiyor."

CAATSA ne içeriyor?

İran'ın balistik füze ve kitle imha silahları geliştirme programına, bu ülkeye askeri teçizat, teknik ve mali yardım yapılmasına karşı Başkan yaptırım uygulamaya zorluyor. Ancak özel durumlarda Başkana bu yaptırımları geçici olarak kaldırma yetkisi veriyor.

Rusya'nın Avrupa ve Avrasya'daki etkilerine yönelik olarak eskiden beri uygulamada olan yaptırımların devamını, Başkanın bunları kaldırma yetkisi konusunda ise Kongre'nin onayını öngörüyor.

Siber güvenlik, ham petrol, finansal kurumlar, insan hakları ihlalleri, yaptırımlara uyulmaması, Rus savunma ve istihbarat kurumlarıyla ilişkiler gibi faaliyetler için yaptırım uygulanmasını içeriyor.

Yasa esas olarak Rusya'nın petrol, gaz, savunma, güvenlik ve finans sektörlerine yönelik yaptırımları hedefliyor.

Başkana, bu sektörler ile alışveriş ilişkisine giren kişi veya kurumlara karşı yasa da yer alan 12 yaptırımdan en az beşini uygulamaya koyma yetkisi veriyor.

Buna göre Başkan ayrıca mühimmat, çift kullanımlı teknoloji, nükleer bağlantılı malzeme ile ilgili ihraç lisansını askıya alabiliyor.

Yaptırım uygulanan kişi veya kurumlara yönelik Amerikan yatırımlarına yasak koyma, uluslararası finans kurumlarının kredilerini yasaklama, vize sınırlaması, Amerikan bankalarının yardımlarını askıya alma yetkisi veriliyor.

CAATSA'ya tepkiler

Yasanın onaylandığı gün İran'dan yapılan açıklamada, bu yasa ile nükleer anlaşmanın ihlal edildiği ve soruna gereken ölçüde tepki gösterileceği ifade edilmişti.

Rusya ise hem bu yasaya hem de 2016'da Obama yönetiminin uyguladığı yaptırımlara cevap olarak ABD'nin Moskova'daki diplomatik personel sayısını azaltması talebinde bulundu.

Yaptırımları "Rus histerisi" olarak niteleyen Rusya Dışişleri Bakanlığı ise bu yasanın Rus-Amerikan ilişkilerini geliştirme umudunu bitirdiğini ifade etti.

Başbakan Dimitri Medvedev bu yasanın "Rusya ile topyekun ticaret savaşı" anlamına geldiğini, "Amerikan müesses nizamının Trump'a karşı büyük bir zafer kazandığını, Başkanın yeni yaptırımlardan hoşnut olmasa da yasayı imzalamak zorunda kaldığını" vurguladı.

Kuzey Kore ise "ABD'nin kendi çıkarları için farklı ülkelere yaptırım uygulamasını" kınayarak Rusya, Çin, Venezuela, Almanya, Avusturya ve Fransa'dan uluslararası bir karşı tepki doğurduğunu dile getirmişti.

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-48365138>

EKONOMİ

Merkez Bankası Başkanı Uysal yeni dönem stratejilerini anlattı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Uysal, finansal istikrara katkı sağlamak amacıyla zorunlu karşılıklar başta olmak üzere tasarruflarında bulunan araçları etkin bir şekilde kullanacaklarını vurguladı.

Mevcut gelişmelerin para politikasında hareket için bir manevra alanı oluştuğuna işaret ettiğini kaydeden Uysal, "Bu çerçevede Para Politikası Kurulu açıklanan bütün verileri analiz ederek, ortak akıl ve istişare çerçevesinde uygun kararı verecektir" ifadelerini kullandı.

Uysal, önümüzdeki dönemde küresel konjonktür ve sermaye akımlarının seyrine bağlı olarak, rezervleri güçlendirmek amacıyla mevcut araçlarda da revizyona gidilebileceği sinyalini verdi.

Uysal, Merkez Bankası Başkanlığına atanmasının ardından ilk röportajını verdiği AA muhabirine, yeni dönem stratejilerini anlattı. Enflasyondan para politikasına, rezerv planlarından büyüme ve ödemeler dengesine kadar birçok konuda değerlendirmelerde bulunan Uysal, sorulara şu cevapları verdi:

Merkez Bankası Başkanı olarak atandığınızda yapılan duyuru metninde bazı mesajlar verdiniz. Bu mesajların biri iletişim politikası üzerinedir. 'İletişim kanallarının en üst düzeyde kullanılacağı' şeklinde bir taahhütte bulundunuz. Para politikasının iletişimine yönelik ilerleyen dönemde atmayı düşündüğünüz adımlar nelerdir?

Merkez Bankasının fiyat istikrarı doğrultusunda uyguladığı politikaların etkinliği ve hesap verme sorumluluğu açısından iletişim politikaları büyük önem taşımaktadır. TCMB, özellikle 2001 yılındaki kanun değişikliğinin ardından kurumsal olarak güçlü iletişim kanalları geliştirmiş ve bu konuya önemli yatırım yapmış bir kurumdur. Yeni dönemde çalışma arkadaşlarımla birlikte bu çabaları daha da ileri götürme gayretinde olacağız. Bankamızın faaliyetleri hakkında kamuoyuyla çeşitli platformlarda etkili, şeffaf ve kapsayıcı bir iletişim kurulmasının hedeflerimize ulaşma noktasında önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Kurumsal şeffaflığımızı artırmaya ve politika iletişimimizi güçlendirmeye yönelik bazı iyileştirme adımlarının üzerinde çalışıyoruz. Bu kapsamda ilk planda gündeme gelebilecek birkaç uygulamadan bahsedebilirim. Örneğin, para politikası karar alma süreci ve alınan kararların gerekçelerine dair daha fazla bilgi paylaşacağız. Merkez Bankası piyasa işlemlerine ilişkin veri paylaşımımızı güçlendireceğiz. Ayrıca, Merkez Bankasının para politikası ve genel konularda yaklaşımına dair çeşitli mecralarda daha sık ve daha somut bilgi paylaşımı da yapacağız. Bunun dışında genel iletişim uygulamaları ile ilgili farklı boyutta hazırlıklarımız da sürüyor. Bu çerçevede, başta ekonomi basını olmak üzere yatırımcılar, finans kuruluşları ve reel sektör temsilcileri önemli paydaşlarımız olmaya devam edecek. Toplumun tüm kesimlerine fiyat istikrarının önemini ve bu süreçte Merkez Bankasının rolünü anlatmaya yönelik faaliyetlerimizi sürdürmeyi hedefliyoruz. Detaylı iletişim çerçevemizi ilerleyen süreçte kamuoyuyla paylaşacağız.

İlk açıklamada fiyat istikrarının yanı sıra finansal istikrar vurgusu da vardı. Bunu nasıl okumalıyız?

Kapsayıcılığı yüksek ve gelişmiş bir finansal sistemin varlığı, para politikası aktarım mekanizmasının sağlıklı işleyişi açısından bir ön koşul niteliğindedir. İktisadi aktörlerin finansmana erişimi, üretim ve ihracat başta olmak üzere dengeli bir makroekonomik görünüm için temel unsurdur. Ayrıca fiyat istikrarı ve finansal istikrarın ayrılmaz bir bütünün parçası olduğunu vurgulamak gerekir. Fiyat istikrarı olmadan finansal istikrar sağlanamaz. Öte yandan finansal istikrarın güçlü olmadığı bir ekonomide fiyat istikrarı kalıcı olmaz. Dolayısıyla biz finansal kesim ve reel sektör etkileşimini yakından izleyerek finansal sistemin sağlığını da gözetmek ve buna yönelik olarak araç setimizi sürekli olarak geliştirmek durumundayız. Önümüzdeki dönemde, finansal istikrara katkı sağlamak amacıyla zorunlu karşılıklar başta olmak üzere tasarrufumuzda bulunan araçları etkin bir şekilde kullanacağız.

Bunun yanı sıra, finansal istikrara dair uzun vadeli yapısal çalışmalara da destek vermeye devam edeceğiz. Alternatif finansman kaynaklarının gelişmesi ve araç çeşitliliğinin artması reel sektör başta olmak üzere hane halkı ve diğer iktisadi aktörlerin finansman ve tasarruf kararlarını destekleyerek makroekonomik dengelenmeye katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda, sermaye piyasalarının derinleşmesi kapsamında atılacak adımlara Merkez Bankası olarak daha fazla katkı yapmaya devam edeceğiz.

Sizce fiyat istikrarı ve büyüme arasında bir çelişki yok o zaman?

Bu iki kavram çelişmiyor, aksine birbirini destekliyor. Sağlıklı ve kapsayıcı bir büyüme fiyat istikrarının sürdürülebilirliğini güçlendirir. Fiyat istikrarı ise belirsizliği

azaltıp faizleri düşürerek büyüme potansiyelini destekler. Özellikle mevcut dönemde enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığının, risk primimizin düşmesi ve ekonomideki toparlanmanın güç kazanması açısından büyük önem taşıdığını değerlendirmekteyim.

Yeni dönemde para politikası stratejisinde belirgin değişim beklemeli miyiz?

Önümüzdeki dönemde para politikası süreçlerinin tasarımında, başta enflasyon ve iktisadi faaliyet olmak üzere makroekonomik göstergelerin tamamını dikkate alan veri odaklı bir yaklaşım ile hareket edeceğimizi belirtmek isterim. Ek olarak, mikro dinamikleri ve saha bilgilerini de yakından takip etmeye devam edeceğiz. Para politikasının etkinliğini arttırmak adına başta finansal sektör, reel sektör ve kamu kesimi olmak üzere süreçlere girdi sağlayacak tüm taraflarla uyum içerisinde çalışacağız.

Yakın dönem enflasyon gelişmeleri ve yeni dönem para politikası duruşunuz hakkındaki değerlendirmeleriniz nelerdir? Gelecek dönemde para politikası nasıl bir seyir izleyecek?

Para politikası ve alınan diğer tedbirlerin katkısıyla enflasyonun geçtiğimiz Ekim ayından bu yana gerilemekte olduğunu gözlemliyoruz. Ayrıca son dönemde enflasyonun seviye ve oynaklığındaki düşüşle birlikte enflasyon beklentilerinin gerilediğini görmekteyiz. Gerek enflasyon dinamiklerinde gerekse fiyatlama davranışlarında bir iyileşmenin başladığı görülmektedir. 2019 yılında maliyet baskılarının azalması ve iç talep koşullarındaki zayıflamanın etkileriyle dezenflasyon sürecinin devam etmesini bekliyoruz.

Bütün bu gelişmeler para politikasında hareket için bir manevra alanı oluştuğuna

işaret ediyor. Bu çerçevede Para Politikası Kurulu açıklanan bütün verileri analiz ederek, ortak akıl ve istişare çerçevesinde uygun kararı verecektir. Elbette enflasyondaki olumlu eğilimin devamını sağlamak için para politikasının temkinli bir duruş sergilemeye devam etmesi önem taşıyor, ancak burada sıkılık derecesini nominal değil reel faizler üzerinden tanımlamak daha doğru olur. Enflasyon görünümünü etkileyen bütün faktörleri yakından izleyerek, gerek beklentiler gerekse kendi projeksiyonlarımızı dikkate alan makul bir reel getirinin korunduğu bir çerçeveyi esas alacağımızı ifade edebilirim.

Son dönemde gelişmiş ülke merkez bankalarının para politikası duruşlarında genişleyici yönde beklentiler ön plana çıkmakta. Söz konusu gelişmelerin Türkiye gibi gelişmekte olan ülke ekonomilerine etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yakın dönemde küresel iktisadi faaliyetin ve dış ticaret eğiliminin önemli ölçüde zayıflaması ve gelişmiş ülke ekonomilerinde enflasyona dair aşağı yönlü risklerin belirginleşmesiyle başta Fed ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) olmak üzere gelişmiş ülke merkez bankalarının genişleyici para politikası adımları atacaklarına ilişkin beklentilerin güçlendiğini görüyoruz. Küresel para politikalarında gevşeme yönünde atılacak adımlara ilişkin beklentiler özellikle gelişmekte olan ülke (GOÜ) finansal varlıklarına yönelik talebi ve risk iştahını destekliyor. Bununla birlikte, korumacılık önlemleri ve diğer küresel belirsizliklere dair gelişmeleri yakından takip ediyoruz.

Yurt içi makroekonomik görünüm açısından bakıldığında özellikle büyüme ve ödemeler dengesine ilişkin değerlendirmeleriniz nelerdir?

Son dönemde açıklanan veriler iktisadi faaliyette toparlanma eğiliminin sürdüğüne işaret ediyor. Toparlanma eğiliminde özel tüketim ve kamu harcamalarının yanı sıra net ihracatın da önemli bir katkı sağladığını görmekteyiz. Küresel büyüme görünümündeki zayıflamaya rağmen gerek mal ticareti gerekse turizm ve taşımacılık hizmetleri artış eğilimini korumakta. Türkiye'nin dünya ihracat pazarındaki payının 2013 yılından beri artış eğiliminde olması rekabet gücümüzde bir iyileşme olduğunu gösteriyor. Söz konusu gelişmelerin etkisiyle cari dengede de hızlı bir iyileşme görmekteyiz. Yılsonunda cari dengenin sifıra yakın gerçekleşmesini bekliyoruz.

Son dönemde rezerv yeterliliği konusu gündemde yer alıyor. Rezervleri artırma planlarınız var mı?

Yakın dönemde gerek cari açığın kapanması gerekse kısa vadeli borçluluğun azalma eğilimine girmesi rezerv yeterliliği göstergelerinde bir miktar iyileşme sağladı. Bununla birlikte, uygun koşulların oluşması kaydıyla dışsal şoklara karşı bir sigorta niteliğinde olan uluslararası rezervleri artırma yönündeki niyetimizi koruyoruz. Mevcut durumda zaten reeskont kredileri aracılığıyla rezerv biriktirme imkanımız var. Öte yandan enerji ithalatçısı kamu kuruluşlarına yapılan döviz satışları ise rezervleri azaltıcı etki yapmakta. Önümüzdeki dönemde küresel konjonktür ve sermaye akımlarının seyrine bağlı olarak, rezervlerimizi güçlendirmek amacıyla mevcut araçlarımızda revizyona gidebiliriz.

8 Temmuz tarihinde TBMM'ye gönderilen yeni torba yasa teklifinde yer alan Merkez Bankası ile ilgili hususlar hakkında yorumlarınız nelerdir?

İlgili yasa teklifinde, Merkez Bankası ile ilişkili olarak zorunlu karşılıklar, finansal kuruluşlardan yüksek frekanslı veri temini ve ihtiyat akçesi olmak üzere üç temel başlıkta düzenlemeler öngörülmektedir. Zorunlu karşılıklarla ilgili düzenlemeyle Merkez Bankasının bilanço içi ve bilanço dışı uygun görülen kalemleri de dikkate alacak şekilde zorunlu karşılıklar kapsamında yetki alanı genişletilmektedir. Söz konusu değişiklikle birlikte Merkez Bankasının para politikası araç seti genişleyecek ve finansal istikrara sağlayabileceği katkı artacaktır. Benzer şekilde, yüksek frekanslı verilere erişim imkanı Merkez Bankasının bilgi setini güçlendirerek yeni dönemde benimseyeceği veri odaklı para politikası karar süreçlerini destekleyecektir. Son olarak, ihtiyat akçesiyle ilgili düzenleme aracılığıyla mevzuat altyapısı Türk Ticaret Kanunu ile uyumlaştırılmaktadır.

Fitch de not düşüşünde Merkez Bankası bağımsızlığına vurgu yaptı. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir, paylaşabilir misiniz?

Bu kavram üzerinde değerlendirme yaparken amaç ve araç bağımsızlığını birbirinden ayırmak gerekir. Merkez Bankası bağımsızlığı ile kastedilen araç bağımsızlığıdır. Bu da Merkez Bankasının verilen görevleri yerine getirirken kullanacağı araçlar ve yöntemi kendi inisiyatifi ile belirlemesi anlamına gelir. Araç bağımsızlığı konusu Merkez Bankası Kanunu çerçevesine net olarak tanımlanmıştır. Buna göre Merkez Bankasının kendine verilen görevleri yerine getirmek için para politikası araçlarını belirleme ve uygulama yetkisi bulunmaktadır. Bu çerçevede herhangi bir değişiklik söz konusu değildir.

Basın ile tanışma toplantısı demiştiniz, ne zaman planlıyorsunuz?

Göreve gelir gelmez en çok yapmak istediğim bu buluşmaydı. Medyanın iletişimimizdeki rolünü çok önemsiyorum. Ancak, çok yoğun bir tempo ile başladım. PPK toplantı tarihimiz yaklaşıyor, ardından Enflasyon Raporumuz var. Değerli basın mensuplarımızla bankamızda düzenleyeceğimiz Enflasyon Raporu basın toplantımızda buluşmayı planlıyoruz.

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/merkez-bankasi-baskani-uysal-yeni-donem-stratejilerini-anlatti-/1531970>

Ekonomi alanındaki torba teklifin ilk 7 maddesi kabul edildi

Kabul edilen maddelere göre, şehir içi yolcu taşımacılığı yapan ve hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemiyle elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde gelir ve kurumlar vergisinin hesaplanmasında esas olan kazancın tespitinde yeni yöntem getiriliyor. Gelir ve giderleri karşılaştırma yerine, bu mükelleflerin elde edilen hasılatın yüzde 10'u kazanç kabul edilerek, gelir ya da kurumlar vergisi oranları uygulanacak.

Kazançları bu şekilde tespit edilenlerin bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmayacak. 2 yıl geçmedikçe bu usulden çıkılamayacak. Bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükellefler, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu hükümlerden yararlanamayacak. Bu hükümler, kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanacak. Cumhurbaşkanı, yüzde 10 oranını iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye yetkili olacak.

Varlık Barışı uzatılıyor

Teklif, Varlık Barışı süresini 6 ay uzatıyor. Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, 31 Aralık 2019'a kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, bunları serbestçe tasarruf edebilecek.

Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin yüzde 1 oranında hesapladıkları vergiyi, vergi dairesine beyan edecek, aynı sürede ödeyecekler. Bu varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan, kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31

Aralık 2019'a kadar kapatılmasında kullanılabilir.

Kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının, teklifin yasalaşmasından önce Türkiye'ye getirilerek karşılanmış olması halinde, bu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla düzenlemeden yararlanılacak.

Defter tutan mükellefler, Türkiye'ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dahil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilecekler.

Kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıklar

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar için de 31 Aralık 2019'a kadar beyan süresi tanındı.

Vergi dairelerine beyan edilecek bu varlıklar, aynı tarihe kadar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilecek. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilecek.

Beyan edilen taşınmazların aynı sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması halinde, sermaye artırımı kararının beyan tarihi itibarıyla alınmış olması ve ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla bu uygulamadan yararlanılabilecek.

Vergi incelemesi yapılmayacak

Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden yüzde 1 oranında vergi alınacak. Vergi, gider yazılmayacak, başka bir vergiden mahsup edilemeyecek, Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmeyecek. Bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacak.

Bu hükümden yararlanabilmesi için bildirilen veya beyan edilen tutarlara ilişkin vergi vadesinde ödenecek, varlıklar bildirim yapıldığı tarihten itibaren 3 ay içinde Türkiye'ye getirilecek veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilecek. Cumhurbaşkanı, bu düzenlemedeki süreleri, bitim tarihlerinden itibaren 6 aya kadar uzatabilecek.

Merkez Bankası düzenlemeleri

Teklifle, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının temel görev ve yetkilerinde de değişiklik yapılıyor. Bir para politikası aracı olan zorunlu karşılıkların etkinliğini artırmak üzere, bankaların ve Merkez Bankasınca uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin, sıkça farklılaşan piyasa koşullarına göre zorunlu karşılığa tabi tutulması mümkün hale getiriliyor. Buna göre Merkez Bankası, zorunlu karşılıkları belirlerken bilanço içi ve dışı unsurları da dikkate alacak. Banka talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanacak. Bu taleplerin karşılanması için bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilecek.

Bankalar ve elektronik ödeme araçlarını çıkaran kuruluşlar dahil olmak üzere bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar, banka nezdinde açılacak hesaplarda "yükümlülükleri esas alınarak" nakden zorunlu karşılık tesis ederken teklifle, "hesaplarda bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak" bunu yapacaklar.

Zorunlu karşılığa tabi bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerin kapsamı, zorunlu karşılıkların oranı, tesis süresi ve tesis edilen karşılıklara gerektiğinde ödenecek faiz oranı, mevduat veya katılım fonlarından olağanüstü çekilişler ve birleşme, devir, bölünme hallerinde yapılacak işlemler de dahil olmak üzere uygulamaya yönelik her türlü usul ve esas, bankaca belirlenecek.

"Belirtilen bu kuruluşların taahhütlerine karşı bulunduracakları umumi disponibilitenin nitelik ve oranının, gerektiğinde bankaca tespit edileceğine" dair hükümde yer alan "taahhüt" ibaresi de teklifle çıkarılıyor.

İhtiyat akçesi

Merkez Bankasının yıllık safi karının yüzde 20'sinin ihtiyat akçesine ayrılacağına yönelik hüküm kaldırılıyor. Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden yüzde 6 oranında ilk kar hissesi hissedarlara dağıtılmaya devam edilecek. Bunun ödenmesinden sonra kalan miktarın yüzde 10'u, "fevkalade ihtiyat akçesi" yerine, ihtiyat akçesine aktarılacak.

Son yıl karından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kara katılarak dağıtılabilecek. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ayrılmış bulunan ihtiyat akçelerinin tamamı, birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ise son yılın karından ayrılan kısmı hariç

tamamı Genel Kurul kararı aranmaksızın Hazineye verilecek.

Geçen yıl bazı üniversitelerin bölünmesiyle kurulan üniversitelere devredilen bina ve tesislerin bulunduğu taşınmazlardan, halen bu bina ve tesislerin eski maliki üniversitelerin mülkiyetindeki taşınmazlar, talepleri halinde YÖK'ün onayıyla bu üniversitelere devredilebilecek. Kurulan üniversitelere bağlanan birimlerin hangi bina, tesis ve taşınmazları kapsadığı konusundaki tereddütleri YÖK giderecek.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Emrah Şener, görevde bulunduğu süre içerisinde hiçbir şekilde ne talimat ne baskıyla karşılaştığını bildirdi.

Şener, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Teklif'in görüşmelerinde milletvekillerinin sorularını yanıtladı.

HDP Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya'nın, talimatlarına uymadığı için görevden alındığını söylediğini iddia ederek, bu konuyla ilgili Şener'e soru yöneltti.

Şener, 2,5 yıldır bu görevde bulunduğunu, karar alma mekanizmalarında dışarıdan herhangi bir baskıyla karşılaşmadığını söyledi. Şener, 2,5 yıl içerisinde, şu ana kadar bir kez bile hiçbir baskıyla karşılaşmadığını, görevini çok rahat şekilde yerine getirdiğini dile getirdi. Şener, "Benim aldığım aile terbiyem, başta anneme, aileme, bu ülkenin güzel insanlara sorumluluğum gereği yarın görevden alınacağımı bilsem bile geceli gündüzlü çalışmaya devam ederim. 2,5 yıl içinde hiçbir şekilde ne talimat ne baskıyla karşılaştım." diye konuştu.

"Pozitif etkilerini öngörüyoruz"

Bankanın yedek akçesine ilişkin düzenlemeye yönelik soru üzerine Şener, Merkez Bankasının kar etmesinin, sistemden çekilen bir likidite olduğunu, sistemden nakit çekilişinin bir sorun oluşturmaması gerektiğini belirtti.

Merkez Bankasının yüksek tutarlı karlarının, aynı zamanda sistemden yüksek tutarlı likidite çekilişleri anlamına geldiğine işaret eden Şener, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu miktarlar bütün yıl boyunca büyüdükçe, bankaların günün sonunda tekrar Merkez Bankasından daha büyük bir likidite açığını temin için bir fonlamayla gelmeleri anlamına geliyor. Çünkü Merkez Bankasının kar elde etme şekli piyasadaki yaptığı işlemler üzerinden gerçekleşiyor. Bu işlemlerden birisi de bankaların ihtiyacı olan parayı, gecelik ya da haftalık vadelerde verdiğiniz zaman bu Merkez Bankasının karı haline dönüşüyor. Bizim yaptığımız kar, bankacılık sisteminden elde ettiğimiz bir gelir. Sistemden bu likiditeyi çekmenin, sisteme belirli maliyetleri oluyor. Bu maliyetler, Merkez Bankasının karlı olduğu zamanlarda daha da yükseliyor. Likidite konusu son yıllarda çok yüksek miktarlara ulaştı.

Şu anda bankacılık sistemi, ortalama 100 milyar lira likidite için her gece Merkez Bankasına gelip bu fonlamasını gidermek zorunda. İhtiyat akçesiyle ilgili, bunun bilançomuzda kalmak yerine sisteme bir şekilde dahil olması, likidite açığının pozitif yönde etkilenmesi olarak bakıyoruz. İhtiyat akçesi piyasaya çıksa bile, hala sistemin fonlama açığı 100 milyar lira civarında devam ettiği için bunun gelebileceği miktar tekrardan 60-70 milyar liralara, halen çok yüksek

rakamlar olacak. Türk bankacılık sistemi ciddi likidite açığı içinde, bunun sisteme geri dönüşünün likiditeye pozitif etkilerini öngörüyoruz."

Şener, 3-4 yıldır likidite açığının hiç olmadığı kadar yükseldiğini ifade etti.

Milletvekillerinin, "İhtiyat akçesi daha önce yük getirmiyor muydu, neden şimdi bu düzenleme getirildi?" sorusuna Şener, "4 sene önce sorsaydınız sanırım 5-6 milyardan bahsedirdim. Kar miktarı eklenerek devam ediyor son iki yılda olağanüstü artış gösteriyor." karşılığını verdi.

Bankanın yıl sonu karı

Teklif sahibi olan AK Parti Aydın Milletvekili Mustafa Savaş, bankacılık sektöründe risk ve getirinin kardeş olduğunu, Merkez Bankasının karlılığına bakıldığında ise hiçbir riske girmeden muazzam bir karlılığının görüldüğünü söyledi.

Savaş, Merkez Bankasında oluşan bu karın Hazine'ye aktarılmasının, Hazine'nin borçlanma ihtiyacını, faizleri de aşağı çekecek bir durum olduğunu belirtti. Savaş, Merkez Bankasının 2018 yıl sonu karının 66 milyar lira olduğunu, bu yılın ilk 6 aylık karın 20-25 milyardan aşağı olmayacağını, yedek akçede biriken paranın son dönemde 46 milyar lira olduğunu bildirdi.

"Anayasa Mahkemesinden döner"

İYİ Parti Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, Merkez Bankasının A.Ş statüsünde, para basan bir kuruluş olduğunu, yedek akçeye ihtiyacı olmadığını dile getirdi.

Merkez Bankasının kar elde etmesinin övünülecek bir şey olmadığını anlatan Yılmaz, bunun, karşıdaki özel sektörün zararı, kar elde ettiği yıl ekonomide sorun olduğu, ekonominin düzgün yönetilmediği anlamına geldiğini belirtti.

Yılmaz, ekonomiye yardım yapılmak isteniliyorsa, bu düzenlemenin yapılmasını ancak bankanın yedek akçe biriktirmeyip, Hazineye alınmamasını, silinmesini, likiditenin piyasaya çıkmamasını önerdi. Yılmaz, "Bu para sizi kısa vadede cennete koyacak, arkası cehennem bilin. Çözümünden ziyade problem üretecek, bu para ülkeye zarar verecek, iyilik yapmayacak." değerlendirmesinde bulundu.

CHP İstanbul Milletvekili Akif Hamzaçebi, "O zaman faizleri düşürün, banka bu kadar kar elde etmesin." dedi.

Merkez Bankası'nın A.Ş olduğunu, ihtiyat akçesini Genel Kurul kararıyla dağıttığına dikkati çeken Hamzaçebi, "Siz teklifle el konulur diyorsunuz, bunun adı zorbalıktır. Bu Anayasa Mahkemesinden yarın döner." diye konuştu.

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/ekonomi-alanindaki-torba-teklifin-ilk-7-maddesi-kabul-edildi/1528461>

İNOGRAFIK BİLGİLER

14.07.2019

Anadolu Ajansı

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/14903>

FETÖ mensupları ABD'de yasallaşmak için Türkiye'yi karalıyor

15 Temmuz sürecinde Türkiye'den kaçan FETÖ mensupları, ABD'de yasallaşmak için tüm yolları deniyor

FETÖ mensuplarının en sık başvurduğu yöntemin, **Türkiye'de tehlike altında oldukları iftirasını atarak kendilerini mağdur gösterip ABD'ye iltica etmek olduğu belirtiliyor**

FETULLAH GÜLEN
Fetullahçı
Terör Örgütü
elebaşı

DİLEKÇELERİN BEYANA DAYALI OLMASINI KULLANIYORLAR

Örgüte yakın avukatların düzenlediği ve tamamen kurtmaca bilgilerle dolu dilekçelerde ABD'ye iltica etmek isteyen kişi ya da kişiler, **Türkiye'de ağır insan hakları ihlalleri işlendiği, keyfi tutuklamalar olduğu, can güvenliklerinin bulunmadığı** ve Türkiye'ye dönmeleri halinde tüm haklarının ihlal edileceği gibi iftiralar atıyor

Kaynaklar, iltica sürecinin tamamen beyana dayalı olduğunu, **söz konusu iltica taleplerinde neredeyse hiçbir belge talep edilmediğini ve örgüt üyelerinin bu açığı kullandıklarını** vurguladı

ŞİRKET EVLİLİKLERİYLE İLTİCA

FETÖ mensuplarının sıklıkla başvurduğu bir diğer yöntem **şirket evlilikleri**

Türkiye'den kaçarken ABD'ye bir şekilde yüklü miktarda para getiren FETÖ mensupları, bu paraları belirli iş yerleri üzerinden **"yatırımcı yeşil kartı"** almak için kullanıyor

YARGIÇLARIN SORDUĞU SORULAR

Kaynaklar, dilekçeleri alan yargıçların kendilerine

- "Bylock programı kullanıyor muydunuz?"
- Zaman gazetesi üyesi miydiniz?"

tarzında sorular sorduğunu, bu sorulara FETÖ'cü avukatların istediği şekilde cevap verildiğinde ise Yeşil Kart almanın neredeyse garanti olduğunu aktardı

"KATALOG YOLUYLA EVLİLİK" SÜRÜYOR

FETÖ mensupları Türkiye'de yıllarca uyguladıkları **katalogla evlendirme yöntemlerini** ABD'de de sürdürüyor

Türkiye'den gelen ve ABD'de henüz kalıcı bir statüsü olmayan FETÖ mensupları, **bu ülke vatandaşı olan başka örgüt mensupları ile evlendirilerek Yeşil Kart sahibi** yapıyor

ABD'deki FETÖ Şebekesi: Hakan Şükür

FETÖ firarisi, eski futbolcu ve milletvekili Hakan Şükür, 15 Temmuz darbe girişimi sürecinde ABD'ye kaçan birçok üst düzey FETÖ üyesi gibi lüks içinde yaşıyor

FETULLAH GÜLEN
Fetullahçı
Terör Örgütü
elebaşı

FETÖ'NÜN FIRARİLERİ HAKAN ŞÜKÜR

Şükür, 17-25 Aralık süreci öncesinde milletvekili olduğu AK Parti'den istifa etti ve bağımsız milletvekili olarak TBMM'de yer aldı

Şükür'ün 19 Kasım 2015'te Atatürk Havalimanından yurt dışına çıktığı belirlendi

Şükür'ün, ByLock kullanıcıları arasında bulunduğu ve hazırlanan listede "turuncu" kategoride bulunduğu ortaya çıktı

ŞÜKÜR'ÜN EVİNİN BEDELİ 3 MİLYON DOLAR

Şükür, 2018'de evi ve işlettiği mekanın önünde son model cipler ve binek aracıyla görüntüledi. O dönem ailesiyle ikamet ettiği evinin bedelinin 3 milyon dolar olduğu, Şükür'ün aylık yaklaşık 7 bin dolar kira ile söz konusu evde oturduğu açık kaynaklardan tespit edildi

San Francisco

GALATASARAY'DAN İHRAÇ EDİLDİ

Şükür, 28 Mart 2017'de Galatasaray Kulübünden ihraç edilirken, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi de, 2012'de Şükür'e verdiği fahri doktora unvanını Haziran 2017'de geri aldı

ŞÜKÜR'ÜN MEKANI FETÖ MENSUPLARININ BULUŞMA ADRESİ

San Francisco'nun önemli merkezlerinden Palo Alto'nun en işlek caddesi University Avenue yakınında "tuts Bakery-Cafe" isimli bir kafe-restoran açan Şükür'ün mekanı, bölgedeki FETÖ mensuplarının buluşma adresi haline geldi

BABASI DA FETÖ ÜYELİĞİNDEN YARGILANIYOR

Şükür'ün babası Selmet Şükür de Sakarya'daki FETÖ davasının sanıkları arasında ve "silahlı terör örgütüne üye olma" suçundan 7,5 yıldan 15 yıla kadar hapsi isteniyor

Libya savaşının ortasında düzensiz göç sorunuyla boğuşuyor

Libya, 2011 yılından bugüne iç çatışmalar sarmalına sürüklenirken, bir yandan da yönetim boşluğundan faydalanarak Avrupa'ya ulaşmak isteyen göçmen dalgasıyla mücadele ediyor

- Akdeniz üzerinden Avrupa'ya ulaşmak isteyen düzensiz göçmenler, Libya'da ateş hattında kaldı
- Avrupa ülkelerinin, göç politikasında Akdeniz üzerinden gelenleri Libya'ya geri gönderme tercihi, göçmenleri namlunun ucuna koydu
- Libya, savaşın yanı sıra, göçmen sorunuyla mücadele etmeye çalışıyor

İtalya sahillerine ulaşan düzensiz göçmenlerin yüzde 90'ı 2016 yılında Libya üzerinden geldi

Göç dalgasının ivme kazandığı 2014 yılından bugüne yaklaşık 18 bin 500 insanın hayatını kaybettiği aktarılıyor

UNHCR
The UN Refugee Agency

UNHCR SÖZCÜSÜ:

Libya genelinde bu merkezlerde tutulan 5 bin 800 kadar düzensiz göçmen bulunuyor. Bunlardan yaklaşık 3 bin 800'ü çatışma bölgelerinde bulunuyor

Yaklaşık 50 bin kadar kayıtlı düzensiz göçmen ve iltica talebinde bulunan kişi Libya sınırları içinde

Bunun yanı sıra, 800 bin kadar göçmenin Libya genelinde bulunduğu ifade ediliyor

Libya Sahil Güvenliği, geçen yıl 15 bin göçmeni Akdeniz'de durdurarak geri getirdi. Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) paylaştığı rakamlara göre, bu yıl şu ana kadar yaklaşık 3 bin 750 göçmen Libya sahillerine geri getirildi

Doğu Akdeniz'de neler oluyor?

Türkiye, uluslararası hukuktan doğan egemenlik haklarını korumak amacıyla ve Kıbrıs'taki garantör statüsü sorumluluğuyla bölge ülkelerinin attığı tek taraflı haksız adımlara karşı önlemler alıyor

- KKTC RUHSAT SAHALARI
- KESİSEN ALANLAR
- TÜRK KİTA SAHANLIĞI İLE GKRY SÖZDE MEB'İN KESİSTİĞİ ALANLAR
- TÜRK KİTA SAHANLIĞI SINIRLARI
- GKRY'NİN SÖZDE MÖNHAŞIR EKONOMİK BÖLGE (MEB) RUHSAT SAHALARI

TÜRKİYE'NİN BÖLGEDEKİ ADIMLARI NELER?

- Uluslararası hukuktan doğan egemenlik hakları ile birlikte Kıbrıs'taki garantörlük sorumluluğu dolayısıyla Kıbrıs Türklerinin haklarını da korumak isteyen Türkiye, başta GKRY'nin ve diğer bölge ülkelerinin tek taraflı girişimlerine karşı diplomatik ve barışçıl çözüm yollarını önceliyor
- Kendisini Akdeniz'de kuşatmaya, Kıbrıs adası ile bağıni koparmaya, enerji kaynaklarını gasp etmeye yönelik hamlelere mukabil sert hamlelerle cevap veriyor
- Sondaj gemileri Fatih ve Yavuz'u, sismik gemi Barbaros Hayreddin Paşa'yı hidrokarbon çalışmaları yapmak için Kıbrıs açıklarına deniz muharip güçlerinin eşliğinde görevlendiriyor

Bölge ülkelerinin oluşturduğu ittifakların uluslararası sularda yaptırım ve icra yetkisi bulunmazken, Türkiye, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarını savunmak için harekete geçmekten çekinmeyeceğini bölgedeki tüm aktörlere gösteriyor

GKRY HUKUKSUZ GİRİŞİMLERİYLE NE AMAÇLIYOR?

- KKTC'yi yok sayarak adadaki Türklerin haklarını zedeleyen girişimleriyle GKRY, bölgede keşfedilen doğal zenginliklere AB'nin de yardımlarıyla tek başına sahip olmaya çalışıyor
- Uluslararası enerji firmalarını bölgeye çekerek fiili oldubittiler gerçekleştirmek istiyor

MISIR AKDENİZ'DEKİ FAALİYETLERİYLE NEYİ AMAÇLIYOR?

- Mısır, İsrail ve GKRY ile yakın iş birliği geliştirerek doğal gaz kaynaklarının uluslararası piyasalara ulaşmasında merkezi ülke konumuna ulaşmayı hedefliyor
- Bu kapsamda Türkiye karşıtı ittifakların içerisinde etkin rol alıyor

İSRAİL HANGİ ADIMLARI ATIYOR?

- İsrail'in hedefini Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki doğal etkinlik alanlarını kısıtlamak oluşturuyor
- ABD'nin de desteğini almaya çalışarak Türkiye'yi dışlamayı amaçlayan ittifaklar oluşturuyor

BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN ENERJİ ŞİRKETLERİ

GKRY

- İtalyan ENI ve Güney Koreli enerji şirketi Korea Gas Corporation (KOGAS)
- Fransız Total, ABD'li Exxon Mobil, Katar Petroleum ABD'li Noble Energy

MISIR

- Zohr bölgesinde, ENI, Total ve İngiliz BP ile çalışıyor

İSRAİL

- Leviathan ve Tamar bölgesinde İsraili Delek ve Avner şirketleri Noble Energy ile çalışıyor

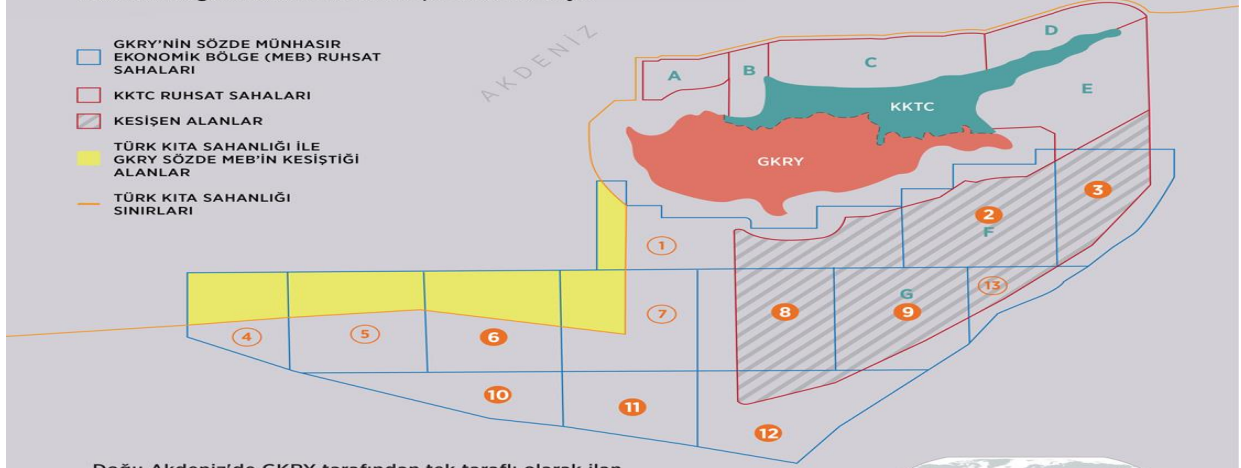
LÜBNAN

- Levant bölgesinin 4. ve 9. bloğunda ENI, Total ve Rus şirketi Novatek ile çalışıyor

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki duruşu net

Doğu Akdeniz'de bazı ülkelerin KKTC ve Türkiye'nin haklarını görmezden gelerek tek tarafı haksız girişimlerle bölgedeki zenginliklere sahip çıkmaya çalışmaları karşısında Türkiye uluslararası hukuktan doğan haklarını korumak için önlemler alıyor

- GKRY'NİN SÖZDE MÜNHASIR EKONOMİK BÖLGE (MEB) RUHSAT SAHALARI
- KKTC RUHSAT SAHALARI
- ▨ KESİŞEN ALANLAR
- TÜRK KİTA SAHANLIĞI İLE GKRY SÖZDE MEB'İN KESİŞTİĞİ ALANLAR
- TÜRK KİTA SAHANLIĞI SINIRLARI

Doğu Akdeniz'de GKRY tarafından tek tarafı olarak ilan edilen sözde 13 parsel var. GKRY söz konusu parselleri uluslararası şirketlere ihale ederek lisanslandırıyor

GKRY'nin, adanın tamamını temsil eden bir devlet olmadığı için tek başına münhasır ekonomik bölge oluşturma ve ihale etme hakkı bulunmuyor

- 1 1'İNCİ,
- 4 4'ÜNCÜ,
- 5 5'İNCİ,
- 7 7'İNCİ VE
- 13 13'ÜNCÜ parseller için görüşmeler devam ediyor

- 10 11 Türkiye ve KKTC'nin haklarının bulunduğu bölgede yalnızca sözde 10. ve 11. parsellerde çakışma meydana gelmiyor

Diğer parsellerin hepsinde münhasır ekonomik bölge tartışmaları devam ediyor

- ★ **TÜRKİYE DOĞU AKDENİZ'DEKİ HAKLARINI KORUMAK İÇİN ÖNLEMLER ALIYOR**
- Türkiye, Barbaros Hayreddin Paşa sismik araştırma, Fatih ve Yavuz sondaj gemileriyle KKTC'nin ruhsat verdiği A, B, C, D, E, F ve G olarak adlandırılan alanlarda sondaj ve arama çalışmalarına başladı
- Barbaros Hayreddin Paşa, 2018'de 2 ve 3 boyutlu sismik çalışmalarına başladı
- Türkiye'nin ilk sondaj gemisi Fatih, mayısta Kıbrıs adasının yaklaşık 60 kilometre batısındaki noktada çalışmalarına başladı
- Yavuz sondaj gemisi de 20 Haziran'da Doğu Akdeniz'de görev almak üzere yola çıktı

İran'ın Batı'yı kaygılandıran nükleer tesisleri

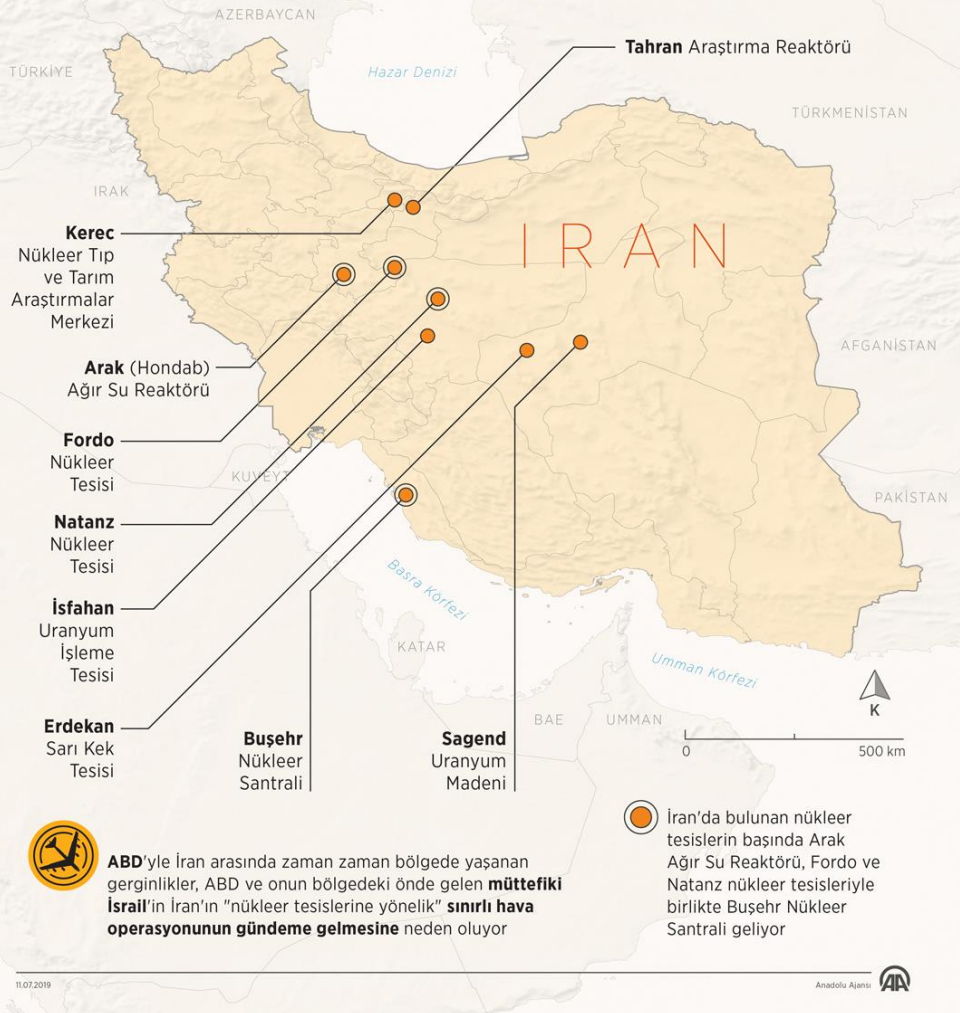
ABD, nükleer anlaşmadan çekilmesi sonrası İran'a yönelik ekonomik baskıları artırırken Tahran yönetimi, nükleer anlaşmadan kaynaklı çıkarlarına ulaşamadığı gerekçesiyle anlaşmadaki taahhütlerinden bazılarını riyet etmeyeceğini açıkladı

RUSYA

İlk olarak zenginleştirilmiş uranyum miktarını 300 kilogramın üzerine çıkardığını duyuran İran, ikinci adımda uranyum zenginleştirme oranını anlaşmada yer alan yüzde **3,67'den artırarak 4,5'e yükselttiğini duyurdu**

Tahran yönetimi, **anlaşmada kalan 4+1 ülkelerinin** (Rusya, Çin, İngiltere, Fransa ve Almanya) üstlerine düşeni yapmamları durumunda daha **kararlı adımlar atacağını belirtti**

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/14883>

Boşnak milletinin en derin yarısı:
Srebrenitsa soykırımı

Srebrenitsa soykırımında öldürülen 33 kurban daha Potoçari Anıt Mezarlığı'nda toprağa verilecek

SOYKIRIMDA EN AZ
8 BİN 372
BOŞNAK SİVİL KATLEDİLDİ

DEFNEDİLENLERİN SAYISI
6 BİN 643'E
YÜKSELECEK

1000
CİVARINDA KURBANIN
BEDENİNE ULAŞILAMADI

NASIL BAŞLADI ?

Ratko Mladic komutasındaki Sırp birlikleri, 11 Temmuz 1995'te Hollandalı BM askerlerinin koruması altındaki "**güvenli bölge**" Srebrenitsa'yı ele geçirdi

Sırp bayramı arifesinde şehri Sırp milletine armağan ettiklerini söyleyen Mladic, "**Nihayet bu topraklarda Türklerden (bölge Müslümanları için kullanılan ifade) intikam alma zamanı gelmiştir.**" ifadelerini kullandı

Srebrenitsa düştükten sonra en az **8 bin 372 Boşnak sivil katledildi**, çok sayıda kadın ve çocuk evlerinden sürüldü

"SOYKIRIM" KARARI VE SUÇLULAR

Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı, 2007'de Srebrenitsa ve civarında yaşananları "**soykırım**" olarak nitelendirdi

Sırp komutan Ratko Mladic müebbet, Bosnalı Sırpların savaş dönemindeki eski lideri **Radovan Karadzic 40 yıl hapse mahkum** edildi

Srebrenitsa'da işledikleri suçlar nedeniyle ayrıca **Radislav Krstic 35 yıl, Vidoje Blagojevic 15 yıl, Vujadin Popovic ve Ljubisa Beara müebbet, Drago Nikolic 35 yıl, Ljubomir Borovcanin 17 yıl, Vinko Pandurevic 13 yıl, Radivoje Miletic 19 yıl, Milan Gvero 5 yıl, Milorad Trbic 30 yıl hapse mahkum** edildi

ÖLÜM YOLU

Srebrenitsa'da yaşayan Müslümanların bir bölümü, Hollanda askerlerine sığınırken bir kısmı da orman yolundan Boşnak askerlerin kontrolündeki bölgeye ulaşmayı seçti

Hollandalı askerlere sığınan Boşnaklar Sırp askerlerine teslim edilirken, orman yolunu seçen binlerce Boşnak, Sırp askerlerin kurduğu pusularda öldürüldü

Dünya nüfusu 2055'te 10 milyarı bulabilir

Hali hazırda 7,71 milyar olan dünya nüfusunun, 2055'te 10 milyara, yüzyılın sonunda ise 11,2 milyara yükseleceği tahmin ediliyor

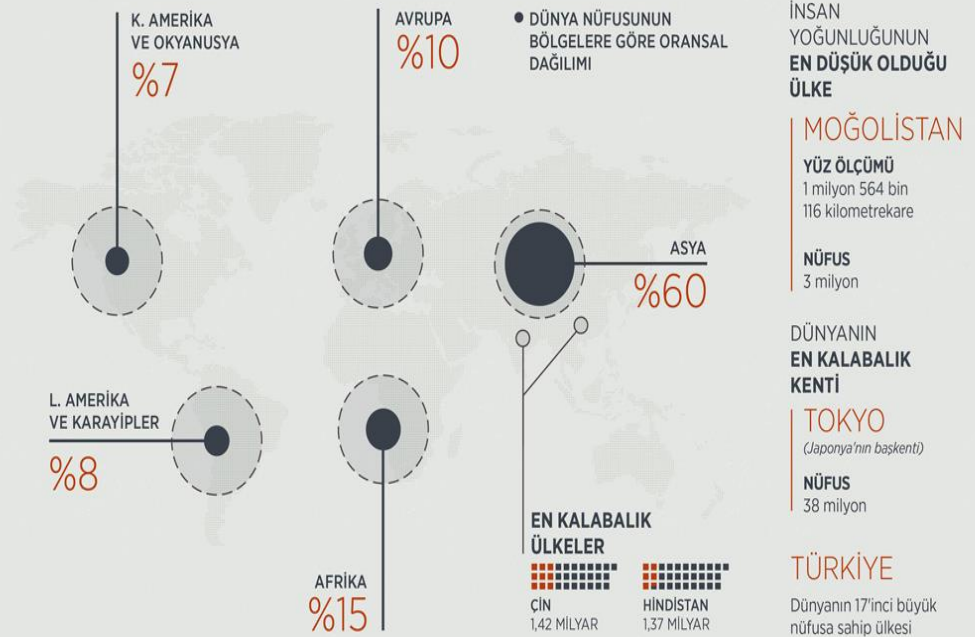
Nüfus artışı doğurganlık hızı nedeni ile Asya'da, göç nedeni ile Kuzey Amerika'da daha belirgin

Dünyada 1 km² düşen kişi sayısı
52

Dünya nüfusunun ortanca yaşı
30

Afrika'da ticarete sınırlar kalkıyor

Afrika Birliği 12. Olağanüstü Zirvesi'nde Afrika Kitasal Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşması'nın (AfCFTA) resmi açılışı 7 Temmuz'da yapıldı

AFRİKA KITASAL SERBEST TİCARET BÖLGESİ ANLAŞMASI (AfCFTA)

Kıtanın 55 ülkesinden
54'ü imzaladı

27 ülkenin
parlamentosunda onaylandı

Çoğu ülkede ürünlerin
yüzde 90'ında 5 yıl
içerisinde **gümrük
vergilerinin kaldırılması**
planlanıyor

Anlaşmayla, **%15 olan** kıta içi
ticaret oranının 4 yıl içerisinde
%50'ye çıkacağı öngörülüyor

Anlaşmanın, olumsuz
küresel şokların etkile-
rini hafifleteceği tahmin
ediliyor

ÇİN VE TÜRKİYE İÇİN BÜYÜK ÖNEM TAŞIYOR

Uzmanlar, anlaşmanın Afrika kıtasında piyasa verimliliğini artırma ve iş yapma maliyetini azaltmasının **yabancı yatırımları da artıracığını** belirtiyor

Afrika ülkelerine ihracatını her geçen yıl büyüten Çin ve Türkiye gibi ülkelerin iş adamları için büyük önem taşıyan anlaşmanın **istihdama da büyük katkıda bulunması bekleniyor**

Nüfus
1,2 MİLYAR

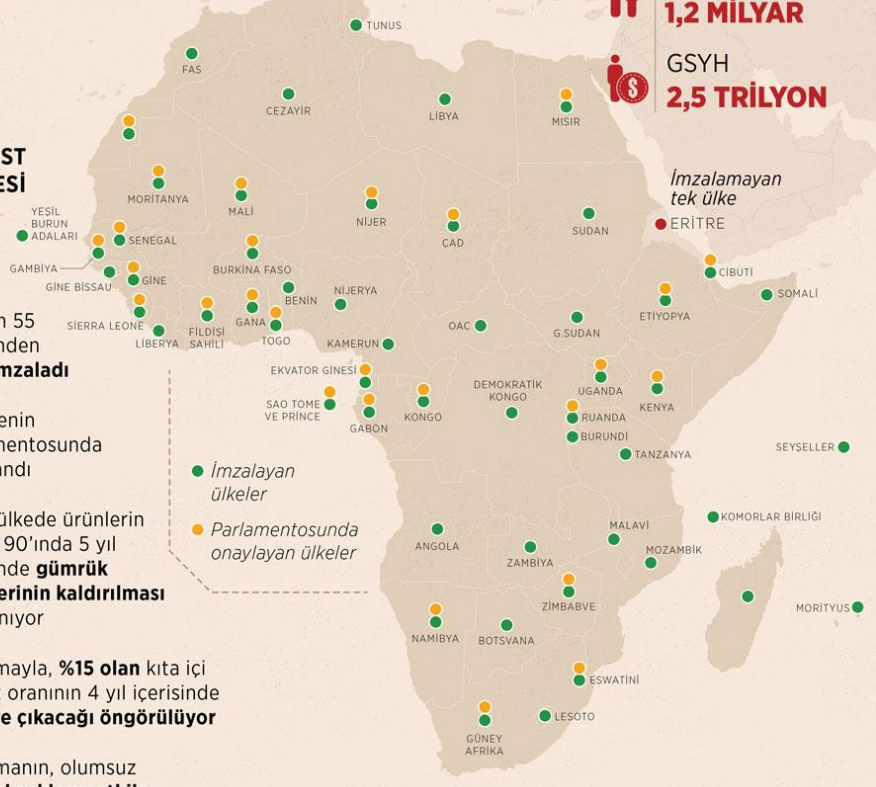

GSYH
2,5 TRİLYON

İmzalamayan
tek ülke

ERİTRE

İmzalayan
ülkeler

Parlamentosunda
onaylayan ülkeler

KITA İÇİ TİCARET

Avrupa'da

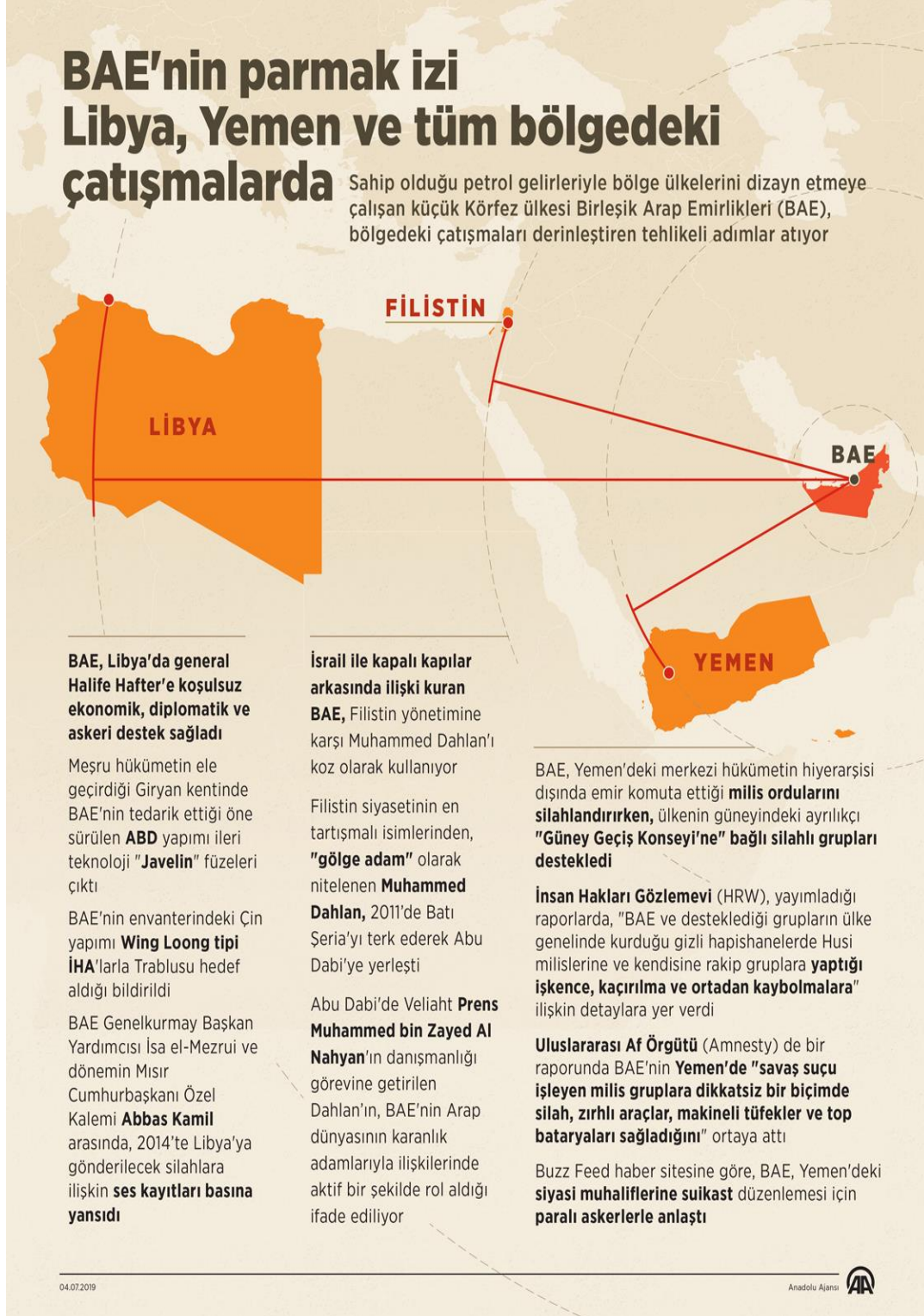
Asya'da

Afrika'da

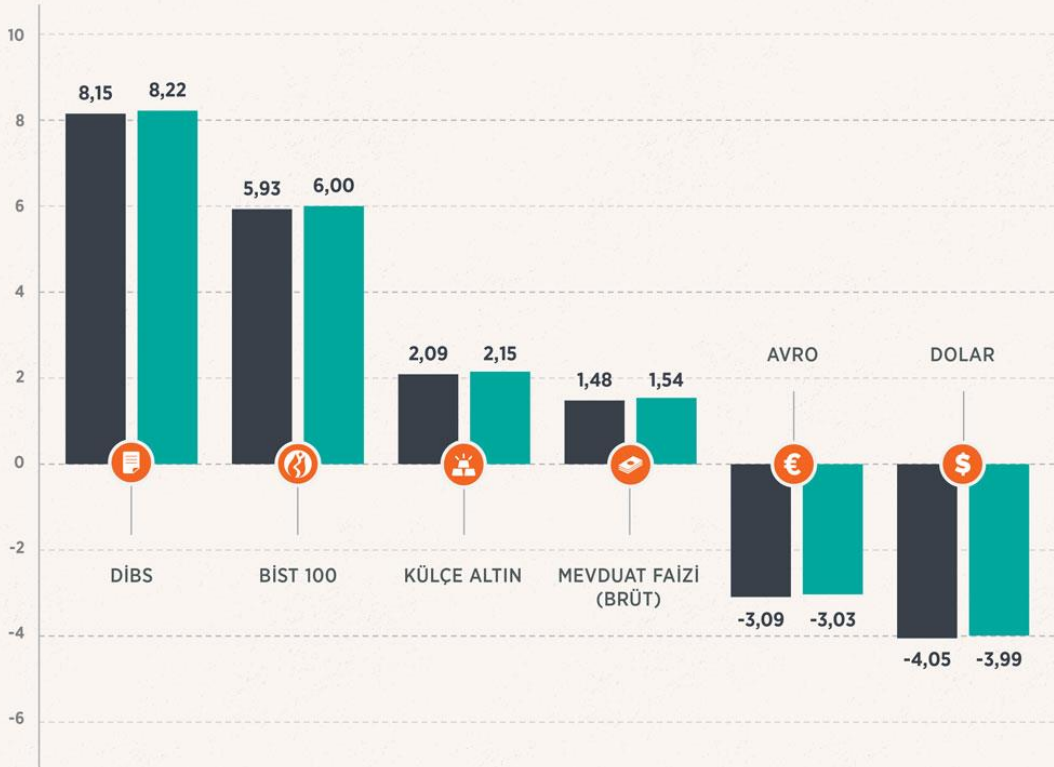
<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/14820>

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları

(Haziran, 2019)

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ve Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ile indirgenğinde, haziranda en fazla reel getiri Devlet İç Borçlanma Senetlerinden (DİBS) sağlandı

■ Yİ-ÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı (%)
■ TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı (%)

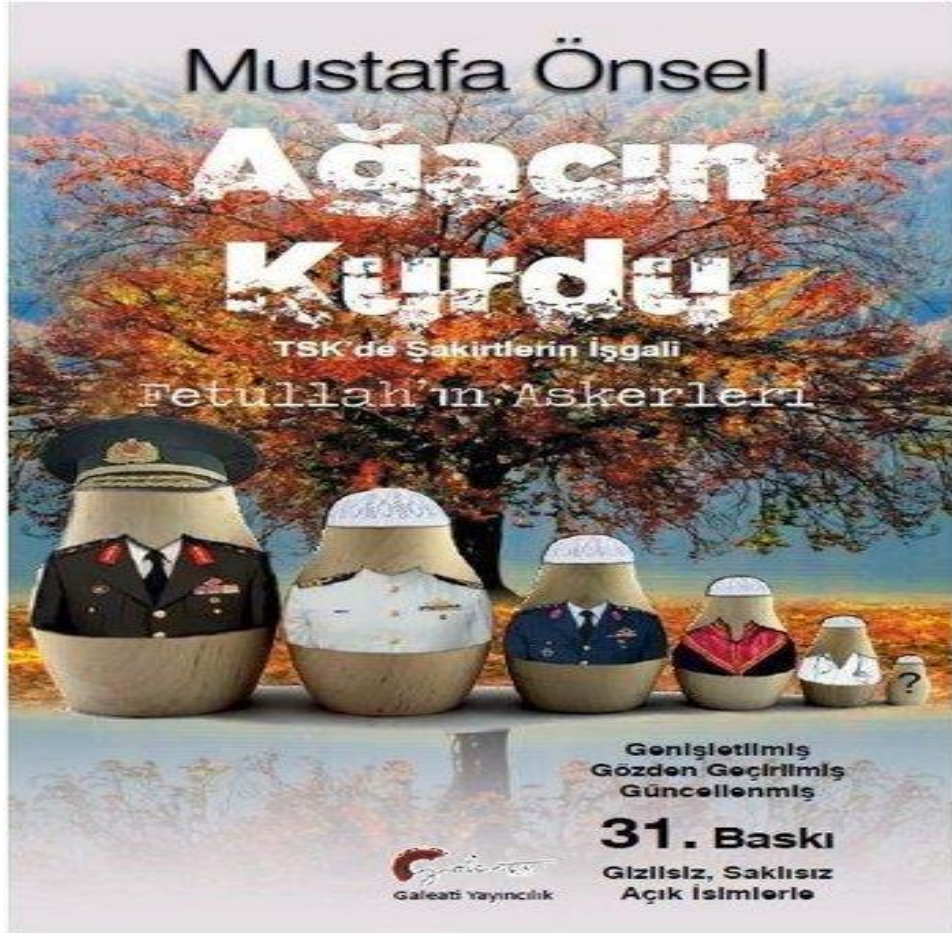
09.07.2019 Kaynak: TÜİK

Anadolu Ajansı

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/14854>

HAFTANIN KİTAP TAVSİYESİ

FETÖ'nün TSK'deki yapılanmasını tek tek isimlerle anlatan efsane kitap, 30'ncü baskıda kalmış ve tükenmişti. Mustafa Önsel'in "Ağacın Kurdu, TSK'de Şakirtlerin İşgali, Fetullahın Askerleri" 31'nci yeni baskısı ile fakat bu sefer genişletilmiş, güncellenmiş, gözden geçirilmiş olarak ve gizlilsiz saklısız, açık isimlerle okuyucu ile tekrar buluşuyor.

<https://www.idefix.com/Kitap/Agacin-Kurdu-TSKde-Sakirtlerin-Isgali/Arastirma-Tarih/Politika-Arastirma/Turkiye-Politika-/urunno=0001805625001>